

Risto Kivelä (toim.): 80-luvun kulttuuripolitiikan näköaloja. Opetusministeriö, Valtion painatuskeskus, Helsinki 1983, 265 s.

Kulttuuripolitiikan näköalakirjan perusaineiston muodostaa lokakuussa 1982 eduskunnalle annettu hallituksen kulttuuripoliittinen selonteko liiteaineistoinen sekä eduskuntakeskustelussa asiasta käytetyt puheenvuorot. Hallituksen selonteossa käsitellään mm. taidetta, kirjastoja ja aikuiskoulutusta.

Oman näköalansa kulttuurielämäämme antavat kirjan viisi asiantuntija-artikkelia, nimittäin dos. Olli Alho (Kulttuurin ja yhteiskunnan muutokset tutkimuskohteenä), prof. Erik Allardt (Suomen kulttuurielämän yhteiskunnallisista kehittämisestä), prof. Matti Klinge (Kulttuuriperinnön välittymi-

sestä), prof. Yrjö Littunen (Kulttuuri ja teknologiakehitys) ja prof. Pertti Virtaranta (Kielentutkimuksen nykynäkymiä ja tulevaisuuden kuvia). Lisäksi kirjassa on kulttuuriasianneuvos Risto Kivelän artikkeli kulttuuripolitiikan lähtökohdista ja ongelmista.

Kirjassa on kulttuuri ja kulttuuripolitiikka nähty laajasti, mistä mainittakoon muutamia esimerkkejä. Olli Alho toteaa: "Vihdoin kulttuurilla tarkoitettiin ja tarkoitetaan tietyn yhteiskunnan kokonaista elämäntapaa, mukaanluettuina tämän elämäntavan materiaaliset, älylliset ja henkiset ulottuvuudet". Erik Allardt kirjoittaa: "Siihen (kulttuurin käsitteeseen) kuuluu kaikki se mikä liikkuu ihmisen tajunnassa. Kulttuuria ovat ne tiedot, mielikuvat, uskomukset, tunneilmaisut,

arvostukset, normit ja tavat, jotka symbolien avulla siirtyvät ihmiseltä toiselle ja jotka täten myös saattavat yhdistää saman yhteiskunnan jäseniä". Littunen toteaa: "Laajimmassa merkityksessään, ihmisten kaikkien suoritusten kokonaisuutena, siis kaikkena mikä ei ole luontoa, kulttuuri on yhteiskunnallisesti määrätynytä."

Minun on vaikea ymmärtää kulttuurin näin laajaa, koko inhimillistä olemusta syleilevää sisältöä. Mitä merkitystä näin rajoittamattomalla käsitteen määrittelyllä oikein on?

Kirja kuitenkin antaa aineksia ja virikkeitä kulttuuripoliittiseen keskusteluun ja asiantuntija-artikkeleidensa myötä myös tietoa suomalaisen kulttuurin nykytilasta ja tulevaisuuden näköaloista.

Pentti Yrjölä